

**VASTAUS VALTUUSTOALOITTEESEEN 16.4.2018 / VUORINEN SAKARI /
KIERTOKAPULA OY:STÄ JA JÄTELAUTAKUNTA
KOLMENKIERROSTA EROAMINEN**

Tekninen lautakunta 24.5.2018 (§ 27):

Lopen kunnan valtuusto päätti kokouksessaan 6.6.2016 (§ 34), että Lopen kunta eroaa jätelautakunta Kolmenkierrosta. Jätelautakunnasta eroaminen edellyttää ensin eroamista kuntien yhteisestä jäteyhtiöstä, Kiertokapula Oy:stä.

Kunnan eroamista Kiertokapula Oy:stä sääntelee osakassopimus. Yhtiö on aloittanut toimintansa vuonna 1993. Lopen kunta on yksi yhtiön perustajakunnista ja on ollut aikanaan laatimassa edelleen voimassa olevaa osakassopimusta. Osakassopimuksen mukaan yhtiöstä eroamisaika on neljä kalenterivuotta. Tämän lisäksi yhtiöstä eroava kunta on velvollinen suorittamaan eroamisesta yhtiölle mahdollisesti koituvat taloudelliset rasitteet kahdeksan vuoden ajan, lopullisen eroamisen voimaantulosta lukien. Kunnan velvoitteet siis jatkuvat yhtiötä kohtaan yhteensä vähintään 12 vuotta, eroamisilmoitusta seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.

Lopen kunta ei ole hoitanut itsenäisesti jätehuollon tehtäviä vuoden 1993 jälkeen. Näin ollen Lopen kunnan organisaatiossa ei ole jätehuollon asiantuntijuutta eikä kunnan talousarviossa ole määräraha-varausta jätehuollon tehtäviin.

Eroaminen Kiertokapula Oy:stä on pitkä prosessi. Prosessin hallittu läpivieminen vaatii suunnittelua ja asiantuntijuutta. Eroaminen merkitsee jätelainsäädännössä säädettyjen jätehuollon käytännön tehtävien siirtymistä kunnan vastuulle. Vastaavasti jätelautakunta Kolmenkierrosta eroaminen tarkoittaa jätehuoltoviranomaisen tehtävien siirtymistä kunnalle. Jätelautakunta Kolmenkierrosta eroaminen on mahdollista vasta, kun kunta ei enää ole Kiertokapula Oy:n jäsen.

Pöyry Finland Oy on laatinut selvityksen jätehuollon järjestämisen vaihtoehtoista Lopen kunnalle.

Selvityksen pohjalta kunnalla on käytännössä kolme vaihtoehtoa järjestää jätehuolto alueellaan, Kiertokapula Oy:stä eroamisen jälkeen.

Vaihtoehdot ovat:

- Kunta liittyy johonkin toiseen yhtiöön ja sitä kautta johonkin toiseen jätelautakuntaan.
- Kunta toimii täysin omana yksikkönään.
- Kunta ostaa palvelutehtäviä joltain yhtiöltä, toiselta kunnalta tai yksityiseltä toimijalta ja toimii itse jätehuoltoviranomaisena.

Järkevin tapa järjestää jätehuolto Kiertokapula Oy:stä eroamisen jälkeen on kolmas, ns. ydintoimintomalli. Tämäkin malli on kunnan asukkaille huomattavasti kalliimpi ja kunnalle haasteellisempi tapa kuin nykyinen Kiertokapula Oy:n ja Jätelautakunta Kolmenkierron toimesta toteutettu jätehuolto.

Valtuuston tekemä eroamispäätös edellyttää päätöstä tulevasta jätehuoltojärjestelystä. Nyt laaditun selvityksen pohjalta ratkaisuvaihtoehdot kustannusarvioineen ovat selvillä. Eroamispäätös Kiertokapula Oy:stä edellyttää resursseja ja uudelleenjärjestelyjä, joiden täytäntöönpano vie osin jopa vuosia.

Tällä hetkellä kiinteistöjen jätemaksuun sisältyy mm vaarallisten jätteiden, SER- ja metalliromun vastaanotto kunnan varikolla, jätekeräykset taajamien ulkopuolella, neuvonta ja valistus Kiertokapulan toimesta sekä laskutukset. Kaikki jätehuollon kustannukset katetaan kuntalaisilta perittävin maksuin (Jätelaki 78 §).

Nykyisin jätehuollosta kunnalle aiheutuvia kustannuksia ei ole, lukuun ottamatta kiinteistöjen jätehuollosta aiheutuvat kustannukset, joista kunta maksaa sopimusten mukaisesti.

Tällä hetkellä teknisellä toimella ei ole henkilöstöä toteuttaa ja organisoida jätehuollon muutosta, vaan se edellyttää lisäresurssia sekä asiantuntemusta jätehuoltoon liittyvissä kysymyksissä.

Pöyry Oy:n laatiman selvityksen mukaan kiinteistökohtaiset jätehuollon kustannukset nousisivat jopa kolminkertaisiksi, verrattuna nykytilanteeseen, jossa Kiertokapula hoitaa jätehuollon palvelutehtäviä ja viranomais tehtäviä jätelautakunta Kolmenkierto. Yhteistyö heidän kanssaan on sujunut hyvin.

Liitteenä 4 on selvitys kunnan jätehuollon järjestämisen vaihtoehdoista Lopen kunnassa ja liitteenä 5 on jätehuollon järjestämiseen liittyvien tehtävien arviointi.

(Valmistelija: Tekninen johtaja Timo Rahikainen, p. 040 330 6040)

Päätösehdotus:

Viitaten Pöyry Oy:n laatiin selvityksiin tekninen lautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että eroamispäätös Kiertokapula Oy:stä ja jätelautakunta Kolmenkierrosta perutaan, koska kustannusvaikutukset ovat huomattavat eikä niitä pystytä tarkasti arvioimaan. Kustannukset kohdistuvat suoraan kiinteistöjen omistajiin, koska aiheutuvia kustannuksia ei voida kattaa verovaroista (Jätelaki 78 §).

Päätös:

Tämän asian käsittelyn alussa Antti Mikkola tiedusteli puheenjohtaja Ossi Kollinin jääviyttä asian käsittelyyn, koska Ossi Kollin kuuluu Kiertokapula Oy:n hallintoneuvostoon.

Pöytäkirjaan merkittiin, että edellä mainitun perusteella puheenjohtaja Ossi Kollin jääväsi itsensä ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi. Puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ajan toimi varapuheenjohtaja Teemu Päivärinta.

Keskustelun kuluessa Antti Mikkola teki päätösehdotuksesta poikkeavan muutosesityksen, että Lopen kunta jatkaa valtuustossa päätettyä eroamista jätelautakunta Kolmenkierrosta. Minna Oksanen kannatti Antti Mikkolan tekemää muutosesitystä.

Keskustelun kuluessa Teemu Päivärinta esitti, että päätösehdotus muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Viitaten Pöyry Oy:n laatimiin selvityksiin tekninen lautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että eroamis- päätös Kiertokapula Oy:stä ja jätelautakunta Kolmenkierrosta perutaan ja tekninen lautakunta edellyttää, että valtuusto velvoittaa kunnanhallituksen järjestämään seuraavan kilpailutuksen puitehankintajärjestelyin." Teemu Päivärinnan tekemä muutosesitys raukesi kannattamattomana.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosesitys, joten on suoritettava äänestys. Suoritettussa äänestyksessä annettiin 2 JAA-ääntä ja 6 EI-ääntä. Puheenjohtaja totesi, että Antti Mikkolan tekemä muutosesitys on hyväksytty. Äänestysluettelo on liitteenä 6.

Pöytäkirjaan merkittiin, että ruokapalvelupäällikkö Sari Ulvila poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 17.40.

Lupalautakunta 22.8.2018 (§ 45):

Valtuutettu Sakari Vuorinen on 16.4.2018 tehnyt valtuustoaloitteen, että kunnan valtuusto purkaa valtuuston tekemän päätöksen erota Kiertokapula Oy:stä ja jätelautakunta Kolmenkierrosta. Aloitteen on allekirjoittanut yhteensä kymmenen henkilöä. Aloitteessa pyydetään purkupäätöksen tueksi teknisen lautakunnan ja lupalautakunnan lausuntoa siitä, mitä vaikutuksia kunnalle ja kuntalaisille aiheutuu, jos eropäätöstä ei pureta.

Lopen kunnan valtuusto päätti kokouksessaan 6.6.2016 (§ 34), että Lopen kunta eroaa jätelautakunta Kolmenkierrosta. Jätelautakunnasta eroaminen edellyttää ensin eroamista kuntien yhteisestä jäteyhtiöstä, Kiertokapula Oy:stä. Päätöksen mukainen irtisanomisilmoitus on tehty joulukuussa 2016.

Kiertokapula Oy on aloittanut toimintansa vuonna 1993. Lopen kunta on yksi yhtiön perustajakunnista ja on ollut aikanaan laatimassa edelleen voimassa olevaa osakassopimusta, joka sääntelee kunnan eroamista Kiertokapula Oy:stä. Osakassopimuksen mukaan yhtiöstä eroamisaika on neljä kalenterivuotta. Irtisanomisaika alkoi vuoden 2017 alusta ja loppuu siten vuoden 2020 lopussa, johon asti Kiertokapula Oy hoitaa jätehuollon palvelutehtävät ja jätelautakunta Kolmenkierto jätehuollon viranomaistehtävät. Tämän lisäksi yhtiöstä eroava kunta on velvollinen suorittamaan eroamisesta yhtiölle mahdollisesti koituvat taloudelliset rasitteet kahdeksan vuoden ajan, lopullisen eroamisen voimaantulosta lukien. Kunnan velvoitteet siis jatkuvat yhtiötä kohtaan yhteensä vähintään 12 vuotta, eroamisilmoitusta seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.

Kiertokapula Oy:stä ja jätelautakunta Kolmenkierrosta eroamisen vaikutukset kunnalle:

Lopen kunta ei ole hoitanut itsenäisesti jätehuollon tehtäviä vuoden 1993 jälkeen. Näin ollen Lopen kunnan organisaatiossa ei ole jätehuollon asiantuntijuutta, eikä kunnan talousarviossa ole määrärahavarausta jätehuollon tehtäviin.

Eroaminen Kiertokapula Oy:stä ja jätelautakunta Kolmenkierrosta on pitkä prosessi. Prosessin hallittu läpivieminen vaatii suunnittelua ja asiantuntijuutta. Jätelautakunta Kolmenkierrosta eroaminen on mahdollista vasta, kun kunta ei enää ole Kiertokapula Oy:n jäsen.

- Eroaminen Kiertokapula Oy:stä merkitsee jätelainsäädännössä säädettyjen jätehuollon palvelutehtävien siirtymistä kaikilta osin kunnan vastuulle.
- Eroaminen jätelautakunta Kolmenkierrosta tarkoittaa jätehuoltoviranomaisen tehtävien siirtymistä kunnalle.

Pöyry Finland Oy on laatinut selvityksen jätehuollon järjestämisen vaihtoehtoista Lopen kunnalle. Selvityksen pohjalta kunnalla on käytännössä kolme vaihtoehtoa järjestää jätehuolto alueellaan, Kiertokapula Oy:stä eroamisen jälkeen.

Vaihtoehdot ovat:

1. Kunta liittyy johonkin toiseen jäteyhtiöön ja sitä kautta johonkin toiseen jätelautakuntaan.
2. Kunta toimii täysin omana yksikkönään eli hoitaa jätehuollon palvelutehtävät ja viranomaistehtävät itse.
3. Kunta ostaa palvelutehtäviä joltain yhtiöltä, toiselta kunnalta tai yksityiseltä toimijalta ja toimii itse jätehuoltoviranomaisena (ns. ydintoimintomalli).

Jätehuollon viranomaistehtäviä ei voi siirtää minkään yrityksen hoidettavaksi, vaan ne hoitaa kunnan oma jätehuoltoviranomainen tai ne hoidetaan sopimuksin yhdessä jonkin toisen kunnan kanssa ja mikäli ollaan mukana jossakin toisessa jäteyhtiössä, sen yhteinen jätelautakunta toimii jätehuoltoviranomaisena.

Valtuuston tekemä eroamispäätös edellyttää päätöstä tulevasta jätehuoltojärjestelystä. Pöyry Finland Oy:n laatiman selvityksen pohjalta ratkaisuvaihtoehdot kustannusarvioineen ovat selvillä. Eroamispäätös Kiertokapula Oy:stä edellyttää resursseja ja uudelleenjärjestelyjä, joiden täytäntöönpano vie osin jopa vuosia.

Tällä hetkellä teknisellä toimella ei ole henkilöstöä toteuttaa ja organisoida jätehuollon muutosta, vaan se edellyttää lisäresursseja sekä asiantuntemusta jätehuoltoon liittyvissä kysymyksissä. Se tarkoittaa kunnan työmäärän kasvamista. Uuteen järjestelmään siirtymiseen liittyy myös paljon epävarmuuksia, kuten tarvittavien kumppanien löytyminen ja jätehuoltopalveluiden hinta sekä tarvittavien asiantuntijapalveluiden määrä.

Järkevin tapa järjestää jätehuolto Kiertokapula Oy:stä eroamisen jälkeen on kolmas, ns. ydintoimintomalli (vaihtoehto 3). Tämäkin malli on kunnan asukkailla huomattavasti kalliimpi ja kunnalle haasteellisempi tapa kuin nykyinen Kiertokapula Oy:n ja Jätelautakunta Kolmenkierron toimesta toteutettu jätehuolto. Tällöin kunnan tulee ostaa joltakin ulkopuoliselta toimijalta jätteiden asianmukainen käsittely ja esimerkiksi neuvotella uusi sopimus sekajätteen polttoon. Kunnan tulee myös nimittää jätehuoltoviranomainen, joka vastaa jätehuollon viranomaistehtävistä. Jätehuoltoviranomainen ei voi olla sama kuin kunnan jätehuollon valvontatehtäviä hoitava viranomainen, joka on tällä hetkellä lupalautakunta. Kunnalla on oltava riittävä jätehuollon asiantuntemus sekä riittävästi resursseja. Lisäksi kunnan tulee hoitaa jätehuollon neuvonta-, tiedostus- ja valistustehtävät. Näiden tehtävien hoitamiseen täytyy palkata asiantuntijoita ja mahdollisesti myös työntekijöitä.

Toinen mahdollinen vaihtoehto on järjestää jätehuolto ensin mainitulla tavalla (vaihtoehto 1) eli liittyä johonkin toiseen jäteyhtiöön ja jätelautakuntaan. Tämä edellyttää kunnalta lähialueen jäteyhtiöiden kapasiteetin selvittämistä ja neuvotteluja, sekä suostumusta kyseiseen jäteyhtiöön kuuluvilta kunnilta. Tällöin on huomioitava, että kunnan oma päätösvalta ei lisäännä nykytilanteeseen verrattuna.

Toisena mainittu vaihtoehto (vaihtoehto 2) ei ole kunnalle kustannustehokas. Tällöin tarvittaisiin jätteiden vastaanottoa, käsittelyä sekä loppusijoitusta ja näille toiminnoille sijoitusalueet sekä luvat ja tilat.

Nykyisin jätehuollosta kunnalle aiheutuvia kustannuksia ei ole, lukuun ottamatta kunnan kiinteistöjen jätehuollosta aiheutuvia kustannuksia. Kunta on yksi Kiertokapula Oy:n perustajajäsenistä ja jäteyhtiötä perustettaessa maksanut osuutensa perustamispääomasta. Lisäksi jätteenkuljetuksen suhteen tilanne tulee olemaan kaikilla vaihtoehdoilla sama kuin tälläkin hetkellä, sillä jätelain vaatimukset on täytettävä jätehuollon järjestämistavasta riippumatta.

Kiertokapula Oy:stä ja jätelautakunta Kolmenkierrosta eroamisen vaikutukset kuntalaisille:

Tällä hetkellä kuntalaiset saavat kiinteistöjen jätemaksulla jäteastiatyhjennyksen lisäksi kaiken jätehuollon palvelutehtäviin ja viranomaistehtäviin sisältyvän, mm. vaarallisten jätteiden, SER ja metalliromun vastaanoton kunnan varikolla, jätekeräytempaukset taajamien ulkopuolella, Kiertokapulan toimesta neuvontaa ja valistusta sekä jätelaskutuksen ja asiakasrekisterin ylläpidon.

Mikäli kunta päättää valita ensimmäisen vaihtoehdon (vaihtoehto 1) ja liittyä johonkin toiseen jätehuolto-yhtiöön ja sitä kautta automaattisesti myös toiseen jätelautakuntaan, tulevat liittymisen kustannukset kuntalaisille. Jäteyhtiöiden osakkuus maksaa, mutta tarkkaa hintaa ei voida sanoa ennen neuvotteluja. Karkeasti arvioiden osakkuus muine kuluineen voi olla kymmenistä tuhansista reiluun miljoonaan euroon (Pöyry, Selvitys kunnan jätehuollon järjestämisen vaihtoehdoista Lopen kunnassa, 7.12.2016). Lisäksi kustannuksia tulee pidentyneistä kuljetusmatkoista.

Toinen vaihtoehto (vaihtoehto 2) tulisi niin kalliiksi kuntalaisille, että vaihtoehto ei ole realistinen.

Mikäli kunta päättää valita kolmannen vaihtoehdon (vaihtoehto 3), tulevat jätehuollon palvelutehtävien oston ja kunnan oman jätehuoltoviranomaisen kustannukset kuntalaisille. Kaikki jätehuollon kustannukset tulee kattaa kuntalaisilta perittävin maksuin (Jätelaki 78 §), niihin ei voida käyttää verotuloja.

Pöyry Finland Oy:n laatiman selvityksen mukaan kiinteistökohtaiset jätehuollon kustannukset nousisivat jopa kolminkertaisiksi, verrattuna nykytilanteeseen, jossa Kiertokapula Oy hoitaa jätehuollon palvelutehtäviä ja viranomaistehtäviä jätelautakunta Kolmenkierto. Yhteistyö jäteyhtiön ja jätelautakunnan kanssa on sujunut hyvin.

Liitteenä 8 on Pöyry Finland Oy:n laatima selvitys kunnan jätehuollon järjestämisen vaihtoehdoista Lopen kunnassa ja **liitteenä 9** on FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n laatima jätehuollon järjestämiseen liittyvien tehtävien arviointi.

(Valmistelija: ympäristöpäällikkö Marjo Alho, p. 040 842 6986)

Päätösehdotus:

Viitaten Pöyry Finland Oy:n laatimaan selvitykseen sekä yllä esitettyyn lupalautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että eroamis päätös Kiertokapula Oy:stä ja jätelautakunta Kolmenkierrosta perutaan, koska kustannusvaikutukset ovat huomattavat, eikä niitä pystytä tarkasti arvioimaan. Kustannukset kohdistuvat suoraan kiinteistöjen omistajiin, koska aiheutuvia kustannuksia ei voida kattaa verovaroista (Jätelaki 78 §).

Päätös:

Keskustelun kuluessa Antti Mikkola esitti, että päätösehdotus muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Lopen kunta jatkaa eroproessia Kiertokapula Oy:stä ja jätelautakunta Kolmenkierrosta. Lisäksi Lopen kunnan tulee selvittää eri toimintamallit, sisältäen yhteistyöselvityksen lähialueiden muiden jätetoimijoiden kanssa ja laskea todelliset kulut jos kunta hoitaa itsenäisesti Lopen kunnan jätehuollon." Jarmo Laukkanen kannatti Antti Mikkolan tekemää muutosesitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosesitys, joten on suoritettava äänestys. Pohjaesitystä kannattaneet äänestivät KYLLÄ ja Antti Mikkolan muutosesitystä kannattaneet äänestivät EI. Äänestyksessä annettiin 0 KYLLÄ-ääntä ja 9 EI-ääntä (Antti Mikkola, Seppo Hellgren, Risto Kanerva, Minna Männistö, Satu Pirttilä, Ari Salomaa, Kati Voivala, Jarmo Laukkanen, Asta Leino). Puheenjohtaja totesi, että Antti Mikkolan tekemä muutosesitys on hyväksytty.

Kunnanhallitus 14.1.2019 (§ 13):

Lopen kunnan ero Kiertokapula Oy:stä ja Jätelautakunta Kolmenkierrosta astuu voimaan vuoden 2021 alusta lukien, jonka jälkeen kunta voi itsenäisesti valita, millä tavoin järjestää jätehuollon.

Valtuutettu Sakari Vuorinen teki 16.4.2018 valtuustoaloitteen siitä, että kunnan valtuusto purkaa valtuuston tekemän päätöksen erota Kiertokapula Oy:stä ja Jätelautakunta Kolmenkierrosta.

Tekninen lautakunta antoi aloitteesta lausunnon kokouksessaan 24.5.2018 (§ 27). Päätösehdotuksesta poikkeava hyväksytty muutosesitys oli, että Lopen kunta jatkaa valtuustossa päätettyä eroamista Jätelautakunta Kolmenkierrosta.

Lupalautakunta antoi aloitteesta lausunnon kokouksessaan 22.8.2018 (§ 45). Päätösehdotuksesta poikkeava hyväksytty muutosesitys kuului seuraavasti: Lopen kunta jatkaa eroprosessia Kiertokapula Oy:stä ja Jätelautakunta Kolmenkierrosta. Lisäksi Lopen kunnan tulee selvittää eri toimintamallit, sisältäen yhteistyöselvityksen lähialueiden muiden jätetoimijoiden kanssa ja laskea todelliset kulut jos kunta hoitaa itsenäisesti Lopen kunnan jätehuollon.

Lupalautakunnan lausunnon mukaisesti on selvitetty yhteistyömahdollisuutta lähialueen muiden jäteyhtiöiden kanssa sekä jätehuollon kustannuksia, mikäli kunta hoitaa jätehuollon itsenäisesti.

Selvitys yhteistyömahdollisuudesta lähialueen jäteyhtiöiden kanssa

Muut alueelliset Kiertokapula Oy:n toiminta-alueita ympäröivät jäteyhtiöt ovat Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy, Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy, Rosk`n Roll Oy Ab ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy. Ympäristöpäällikkö on ottanut yhteyttä näihin jäteyhtiöihin ja tiedustellut alustavasti yhteistyömahdollisuutta. Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy ilmoitti, ettei Päijät-Hämeen Jätehuollolla ole kiinnostusta tarjota osakkuutta tai muita palveluita Lopen kunnalle. Palvelut eivät ole järkevästi tarjottavissa etäisyydestä johtuen. Muilta jäteyhtiöiltä saadut vastaukset ovat alustavia, sillä päätösvalta uuden kunnan ottamisesta mukaan jäteyhtiöön ei ole jäteyhtiön toimitusjohtajalla ja yhteistyömahdollisuuden selvittäminen vaatii tarkempia neuvotteluja. Loimi-Hämeen Jätehuolto ja Rosk`n Roll suhtautuvat periaatteessa myönteisesti uusiin jäsenkuntiin. Pirkanmaan Jätehuolto suhtautuu uusiin jäsenkuntiin varovaisen myönteisesti, mutta ilmoittaa ettei yhtiöllä ole tavoitteellista laajenemissuunnitelmaa.

Sekä Pirkanmaan Jätehuollolla että Rosk`n Rollilla on jäsenkunnaksi liittymisen ehdottomana kriteerinä kunnan järjestämä jätteenkuljetus. Loimi-Hämeen Jätehuollolla ei ole ehtoa kunnan järjestämästä jätteenkuljetuksesta, mutta tilanne on keskeneräinen. Siellä jätelautakunta on kahteen kertaan päättänyt kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta, mutta päätökset ovat kumoutuneet oikeusasteissa jätelain vastaisina. Jätelautakunta käsittelee asiaa uudelleen keväällä 2019, mutta tässä vaiheessa lopputuloksesta tai siitä, milloin päätöksestä tulee lainvoimainen, ei ole tietoa.

Jäteyhtiöön liittyvän kunnan on hankittava yhtiön osakkeita, joiden hinta muodostuu yleensä asukasluvun mukaan. Rosk`n Roll ilmoittaa Lopen kunnan asukasluvun mukaiseksi osakkeiden lunastushinnaksi noin 670.000 euroa (arvostusarvon mukaan laskettuna) tai 950.000 euroa (tuottoarvon mukaan laskettuna). Pirkanmaan Jätehuolto ilmoittaa liittymiskustannuksiksi noin 632.000 euroa. Loimi-Hämeen Jätehuolto ei vielä tässä vaiheessa ilmoita arviota liittymiskustannuksista. Kunnan tulee myös päästä jäteyhtiön kanssa yksimielisyyteen liittymisen ehdoista eli käytännössä hyväksyä jäteyhtiön kuntien välinen osakassopimus. Lisäksi on huomioitava Kiertokapulasta eroamisesta aiheutuvat korvaukset, joita Lopen kunta on velvollinen maksamaan vuoden 2028 loppuun saakka.

Jätehuoltotaksat vaihtelevat jäteyhtiöittäin sekä myös jäteyhtiöihin kuuluvien kuntien välillä. Loimi-Hämeen Jätehuollolla on käytössä perusmaksu sekä tyhjennysmaksu. Esimerkiksi vakitukselle asunnolle, jossa jäteastian tyhjennys on kahden viikon välein, perusmaksu on 25,00 euroa (alv 0 %) vuodessa ja jätemaksu 169,35 euroa (alv 0 %) vuodessa. Rosk`n Rollilla on käytössä perusmaksu sekä tyhjennysmaksu, jotka vaihtelevat kunnittain. Perusmaksu on esimerkiksi Loppea lähinnä sijaitsevassa Karkkilassa vakitukselle asunnolle 2,33 euroa/kk (alv 0 %) ja tyhjennysmaksu 240 l:n jäteastialle 6,44 euroa/tyhjennyskertaa (alv 0 %). Pirkanmaan Jätehuollolla on käytössä jätehuoltotaksa, joka vaihtelee kunnittain riippuen jätteen kuljetusmatkasta. Esimerkiksi 240 l:n jäteastian tyhjennyksen hinta vaihtelee välillä 3,65–5,35 euroa/tyhjennyskertaa (alv 0 %). Vuoden 2019 alusta Lopella on nykyisen järjestelmän mukainen hinta sekajäteastian tyhjennykselle 6,35 euroa/tyhjennyskertaa (alv 0 %).

Edellä esitetyn perusteella Lopen kunnan tilanne jätteenkuljetuksessa tuskin muuttuisi, mikäli Loppi liittyisi johonkin toiseen jäteyhtiöön. Muutoksen ei myöskään voi olettaa vaikuttavan jäteastioiden tyhjennyshintoihin niitä laskevasti, vaan päinvastoin tyhjennyshintojen voidaan olettaa nousevan mahdollisesti pidentyvien kuljetusmatkojen vuoksi. Lisäksi jätemaksuilla katettavaksi tulevat jäteyhtiön osakkeiden lunastushinta sekä Kiertokapula Oy:lle maksettavat korvaukset.

Jätehuollon hoitaminen itsenäisesti

Mikäli Lopen kunta päättää hoitaa jätehuollon itsenäisesti, tulee huomioida jätehuollon kokonaisuus, kuntalaisten palvelutason säilyminen sekä vastuullinen jätehuollon toteuttaminen, kuten jätehuollon ja lajittelun kehittäminen. Isommalla toimijalla, kuten Kiertokapulalla, on paremmin mahdollisuuksia kehittää jätehuoltoa.

Lopen kunnan osalta on voimassa oleva jätelautakunnan päätös 10.10.2013 (§ 51) kunnan järjestämästä jätteenkuljetuksesta. Jätelautakunnan päätöksestä on valitettu ja oikeuskäsittelyiden jälkeen jätelautakunnan päätös on jäänyt voimaan korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 18.2.2016 (Diaarinumero 3717/1/14). Olosuhteet Lopen kunnan osalta eivät ole muuttuneet siten, että voitaisiin tehdä jätelain mukainen päätös kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta.

Jätehuollon kokonaisuuteen kuuluvat jätehuollon viranomaistehtävät, palvelutehtävät ja valvontatehtävät. Viranomaistehtävien hoitoa varten tarvitaan lautakunta, joko olemassa oleva lautakunta tai uusi jätelautakunta. Jätehuollon viranomaistehtäviä valmistelelee viranhaltija, joko olemassa oleva tai uusi tehtävää varten palkattava. Kaikki jätehuollon viranomaistehtävien kulut, riippumatta siitä palkataanko niihin uusia viranhaltijoita vai ei, sisällytetään jätemaksuihin.

Jätehuollon palvelutehtäviä ovat jätteenkuljetuksen lisäksi jätteiden käsittely, neuvonta ja tiedotus, vaarallisten jätteiden käsittely, jätemaksujen laskutus ja jätteenkuljetuksen kilpailuttaminen kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Palvelutehtäviä voidaan ostaa ulkopuoliselta toimijalta tai kunta voi hoitaa niitä itsenäisesti. Kuntalaisten palvelutason säilyttämiseksi kaikille jätelajeille on löydettävä vastaanottaja. Ympäristöpääällikkö on ottanut yhteyttä Fortumin Riihimäen laitokselle, jolla alustavan tiedustelun perusteella olisi kapasiteettia ottaa vastaan joitakin Lopella syntyviä jätelajeja. Tämän lisäksi on löydettävä läheltä kuntalaisia vastaanotto- ja käsittelypaikat jäljelle jääville jätelajeille ja järjestettävä muut jätehuollon palvelutehtävät. Tarkkaa hintaa Fortumille mahdollisesti vastaanotettaville jätelajeille on mahdotonta saada ilman tarjouspyyntöä. Lisäksi jätehuollon palveluiden hankkiminen on julkinen hankinta, jossa tulee mm. noudattaa jätelakia sekä hankintalakia. Siten ei voida ilman kilpailutusta tietää, mikä vastaanottopaikka kullekin jätelajille kilpailutuksen tuloksena saataisiin.

Jätehuollon kokonaisuuden kustannukset muodostuvat siis jätehuollon viranomaistehtävistä ja palvelutehtävistä niiden kaikkine osa-alueineen, joten kustannuksia on mahdotonta laskea tarkasti ennen päätöstä eri tehtävien järjestämisestä sekä palveluiden kilpailutusta.

Suuri enemmistö Suomen kunnista kuuluu johonkin jäteyhtiöön. Jäteyhtiöihin kuulumattomista kunnista monet harkitsevat liittymistä. On myös joitakin kuntia, jotka ovat eronneet jäteyhtiöstä. Esimerkiksi Liminka, Utajärvi, Muhos ja Tyrnävä ovat eronneet jäteyhtiö Kiertokaaresta ja ostavat jätehuoltopalvelunsa yksityiseltä yritykseltä vuoden 2019 alusta. Heillä poltettavan jätteen hinta nousi 60 % ja biojätteen hinta nousi 114 %. Suuri osa itsenäisesti jätehuollon järjestävistä kunnista on jonkinlaisessa yhteistyössä naapurikunnan/kuntien kanssa.

Jätehuollon kokonaisuuden itse hoitavia kuntia ovat esimerkiksi Posio, Tohmajärvi, Hankasalmi ja Laitila. Kaikissa näissä kunnissa on kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Posion kunnassa on käytössä perusmaksu 16 euroa/vuosi (alv 0 %) ja oma hyötyjäteasema, jossa polttokelpoisen jätteen vastaanottomaksu on 97,50 euroa/tonni (alv 0 %). Tohmajärven kunnassa hyöty- ja vaarallisista jätteistä laskutetaan 25,10 euroa/vuosi (alv 0 %). Lisäksi jätteen kuljettaja laskuttaa jäteastian tyhjentämisestä ja jätteen käsittelystä. Niiltä kiinteistön omistajilta, jotka eivät ole tehneet sopimusta jätteen kuljettajan kanssa, peritään häneltä jätemaksua seka- ja biojätteestä 117,79 euroa/vuosi (alv 0 %). Hankasalmen kunnassa on käytössä perusmaksu 22,35 euroa/vuosi (alv 0 %), jonka lisäksi jätteen kuljettaja laskuttaa jäteastian tyhjentämisestä ja jätteen käsittelystä. Laitilan kaupungissa on käytössä ekomaksu 14,14 euroa/vuosi (alv 0 %), jonka lisäksi jätteen kuljettaja laskuttaa jäteastian tyhjentämisestä ja jätteen käsittelystä. Vertailukelpoisia hintoja jätehuollolle on hankala saada, koska hintoihin vaikuttavat useat tekijät, esimerkiksi kuljetusmatkat vaikuttavat kustannuksiin merkittävästi. Jätehuollosta aiheutuu aina kustannuksia, eikä jätteistä makseta kunnalle.

Janakkalan kunta on tehnyt päätöksen pysyä jäsenenä Kiertokapula Oy:ssä, mutta on päättänyt hoitaa jätteenkuljetuksen kilpailutuksen itse. Janakkalassa jätteenkuljetuksen järjestämiseen itsenäisesti kuuluu jätereisterin ylläpito, itse kilpailutus sekä laskutus. Laskutusta varten on valmisteltava taksa, johon sisältyvät kuljetukset, Kiertokapulan jätteiden käsittely sekä jätehuoltotehtäviä kunnalla hoitavan viranhaltijan palkkakulut. Yhtenä vaihtoehtona Lopelle on myös toimia samalla tavalla kuin Janakkala eli pysyä jäsenenä Kiertokapulassa, mutta kilpailuttaa itse jätteiden kuljetus. Jätteiden kuljetuksen kilpailuttaminen on mahdollista nykyisen sopimuksen päättyessä syyskuun 2021 lopussa.

(Valmistelijat:

Ympäristöpäällikkö Marjo Alho, p. 040 842 6986,

Kunnanjohtaja Mikko Salmela, p. 040 630 6401)

Päätösehdotus:

Jätehuollon kokonaisuuden vastuullisen toteuttamisen, jätehuollon kehittämisen ja kuntalaisten palvelutason säilyttämiseksi sekä jätehuollosta kuntalaisille aiheutuvien kustannusten hallitsemiseksi kunnanhallitus esittää valtuustolle, että Lopen kunta peru eroamispäätöksen Kiertokapula Oy:stä ja Jätelautakunta Kolmenkierrosta.

Päätös:

Keskustelun kuluessa Juhana Männistö teki muutosesityksen, jonka mukaan eroprosessia Kiertokapula Oy:stä ja Jätelautakunta Kolmenkierrosta tulisi jatkaa. Heli Lehtilä kannatti Juhana Männistön tekemää esitystä.

Juhana Männistön tekemän kannatetun muutosesityksen johdosta puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen: Ne, jotka ovat käsittelyn pohjana olevan ehdotuksen kannalla, vastaavat ”JAA”, ja ne, jotka kannattavat Juhana Männistön tekemää esitystä, vastaavat ”EI”. Äänestys ehdotus ja -tapa hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä (äänestys nro 7) annettiin 7 JAA-ääntä ja 4 EI-ääntä. Äänestysluettelo on liitteenä 4d. Puheenjohtaja totesi pohjaesityksen tulleen hyväksytyksi.

Kunnanhallitus 11.2.2019 (§ 24):

Kunnanhallituksen 14.1.2019 (§ 13) käsittelyn jälkeen havaittiin, että kunnanhallituksessa asiaa oli ollut käsittelemässä ja päättämässä kaksi esteellistä jäsentä. Molemmat esteellisyydet on kokouksen jälkeen varmistettu Kuntaliiton lakimieheltä. Päätöksenteossa on siten tapahtunut muotovirhe ja asia on käsiteltävä ja päätettävä kunnanhallituksessa uudelleen.

Lisäksi kunnan asukas Antti Mikkola on tehnyt 24.1.2019 kuntaan saapuneen oikaisuvaatimuksen, jossa vaaditaan kunnanhallitusta kumoamaan tekemänsä päätöksen, sillä päätöksen tekoon ja siihen liittyvään keskusteluun on osallistunut asian käsittelyyn jäävi henkilö Ossi Kollin.

Kunnanhallituksen jäsen Ossi Kollin on Kiertokapula Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Kiertokapulan hallintoneuvoston jäsenenä Ossi Kollin on esteellinen käsittelemään asiaa kunnanhallituksessa, sillä päätöksellä voi olla (ja on) vaikutuksia edustamaansa yhtiöön (yhteisöjäävi).

Kunnanhallituksen jäsen Heli Lehtilä on Jätelautakunta Kolmenkierrossa Lopen kunnan varsinaisen edustajan henkilökohtainen varajäsen. Jätelautakunnan varajäsenenä Heli Lehtilä on esteellinen käsittelemään asiaa kunnanhallituksessa, sillä päätöksellä voi olla (ja on) vaikutuksia edustamaansa yhtiöön (yhteisöjäävi). Esteellisyyttä arvioitaessa ei ole eroa, onko kyseessä jäsen vai varajäsen.

Henkilö on esteellinen hallintolain 28.1 § 5 kohdassa tarkoitetun yhteisöjäävin perusteella, mikäli hän tai hänen ns. perhepiiriin kuuluva läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle on odotettavissa asian ratkaisusta erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Kunnanvaltuustossa esteellisyyttä ei päätettävänä olevan asian suhteen synny, sillä kuntalain 97 §:n mukaan valtuutettu on valtuustossa esteellinen vain, jos asia koskee henkilökohtaisesti valtuutettua tai hänen läheistään. Käsiteltäessä kunnan eron perumista Jätelautakunta Kolmenkierrosta ja Kiertokapula Oy:stä ei kunnan jäsenyys ja Kiertokapulan asiakkuus aiheuta laissa mainittua henkilökohtaista sidettä ja siten esteellisyyttä valtuustossa.

Asia olisi joka tapauksessa tuotu muotovirheen vuoksi kunnanhallituksen kokoukseen 11.2.2019 uudelleen päätettäväksi, mutta koska päätöksestä on tehty myös oikaisuvaatimus, käsitellään asia oikaisuvaatimusasiaina. Täten kunnanhallituksen on ensin otettava kantaa oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin ja sitten tehtävä ratkaisu mitä itse erokysymykselle tehdään.

(Valmistelija: Kunnanjohtaja Mikko Salmela, p. 040 630 6401)

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy oikaisuvaatimuksen ja kumoaa 14.1.2019 (§ 13) tekemänsä päätöksen asiassa tapahtuneen muotovirheen vuoksi.

Kunnanhallitus päättää käsitellä valtuustoaloitteessa esitetyn asian uudelleen ja päättää seuraavaa:

Jätehuollon kokonaisuuden vastuullisen toteuttamisen, jätehuollon kehittämisen ja kuntalaisten palvelutason säilyttämiseksi sekä jätehuollosta kuntalaisille aiheutuvien kustannusten hallitsemiseksi kunnanhallitus esittää valtuustolle, että Lopen kunta peruuttaa eroamispäätöksen Kiertokapula Oy:stä ja Jätelautakunta Kolmenkierrosta.

Päätös:

Asian käsittelyn alkaessa Heli Lehtilä totesi, että on itse selvittänyt, onko hän esteellinen käsittelemään asiaa kunnanhallituksessa ja totesi, että hän ei ole esteellinen tässä asiassa.

Kunnanhallitus piti neuvottelutauon klo 17.46–17.51.

Puheenjohtajan tiedustellessa asiaa kunnanhallitus päätti yksimielisesti, että tehty oikaisuvaatimus hyväksytään asiassa tapahtuneen muotovirheen vuoksi.

Lisäksi kunnanhallitus päätti käsitellä valtuustoaloitteessa esitetyn asian uudelleen ja päätti seuraavaa:

Jätehuollon kokonaisuuden vastuullisen toteuttamisen, jätehuollon kehittämisen ja kuntalaisten palvelutason säilyttämiseksi sekä jätehuollosta kuntalaisille aiheutuvien kustannusten hallitsemiseksi kunnanhallitus esittää valtuustolle, että Lopen kunta peruu eroamispäätöksen Kiertokapula Oy:stä ja Jätelautakunta Kolmenkierrosta.

Pöytäkirjaan merkittiin, että kunnanhallituksen jäsen Ossi Kollin poistui esteellisenä kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi. Hänen tilallaan kokouksessa oli läsnä klo 17.40–17.58 hänen henkilökohtainen varajäsenensä Jarmo Pikkarainen.

Täytäntöönpano:

Eesitys

- valtuusto